

БІЗНЕС-КЛАС
Вядучая
рубрыкі
Вера ПАЛЯКОВА
Тэл. 68-28-52

Парады фермеру

Вопытныя фермеры на Захадзе лічаць, што маркетынг, г.зн. збыт прадукцыі, — тое, з чаго трэба пачынаць фермеру. Наогул, фермерства трымаецца на "трох кітках": асабістае, фінансавы гаспадаркі, арганізацыя і маркетынг. Першыя два частка залежаць ад таго, якіх уласціўнасцей у вас ёсць, а трэцяя частка залежыць ад таго, якіх уласціўнасцей у вас ёсць.

Самая цяжкая — знайсці пакупнікоў і зрабіць так, каб яны сталі вашымі пастаяннымі кліентамі. Ва ўсялякім разе, каб пакупнік прайшоў шчыра раз, патрэбна прадукцыя асабістага гатунку. Не забывайцеся раз-пораз нагадаваць пакупнікам, што вы вельмі рады іх бачыць у сабе, што яны могуць набыць на вашай ферме нешта незвычайнае, вельмі карыснае і высокай якасці.

Інфармацыя пакупнікоў, што і калі можна набыць у вас. Не губляце кантактаў з мясцовымі пакупніцкімі навамі ўзнікаюць. Напрыклад, давайце невялікай аб'ём у мясцовай газеце: што вы будзеце вырабляць у будучым сезоне.

Не кажыце даражыня пра сваёй канкурэнцыі, лепш пахваліце, але адразу такія падкрэсліце, што ваша прадукцыя лепшая. Да прыкладу, па сярэдняму саставу ці якасці і г.д. Але ніколі не пачынаеце гаварыць пра сваёй канкурэнцыі, бо гэта раніць і пазівае абярэцна супраць вас.

Закон маркетынга: 20 працэнтаў вашых пакупнікоў купляюць 80 працэнтаў усёй вашай прадукцыі. Таму не шкадуйце часу і грошай, каб не губіць гэтых 20 працэнтаў кліентаў, працягваючы на іх метанакіраванне. А яны, у сваю чаргу, забяспечыць вам найбольш танную і эфектыўную рэкламу: раскажыце аб вас суседзям, знаёмым, сябрам, што забяспечыць поспех вашай бізнесу.

Паводле даных Міністэрства сельскай гаспадаркі ЗША, з кожнага дэляра, які спажывае аддае за прадукцыю фермера, апошні атрымлівае каля 24 цэнтаў. Астатняе ідзе вадзіцелюм грузавікоў, перапрацоўшчыкам, брокерам... Таму выкарыстоўвайце ўсе магчымыя спосабы, каб абысціся без паслуг пасрэднікаў і павялічыць прыбыток.

Большасць беларускіх фермераў павянялішы лічыць, што галоўнае — вырабляць ураджай. Але ў заходніх буйнаватарных вытворцаў-фермераў скораспавальна прадукцыю падыходзіць зусім інакш: спачатку праймае нейкую культуру, а потым вырабляе яе. Улічыўшы, калі падрыхтаваць і нарыхтаваць дарэчкі, каб пачаць з сабою тэхніку, замежныя фермеры ездзяць па патэнцыйных пакупніках і заключваюць дагаворы, і калі гаспадар не знаходзіць выгады пакупніку, напрыклад, на памідоры, то не пасее яшчэ ніводнага куста, а пачыне пасевы інакш агародніны, на якую знайшоў выгадных кліентаў. Каб пачаць марнаваць час, не губляць якасць прадукцыі даражыня.

Гандаль — справа тонкая

Паводле даных Дэпартаменту Раслініводства Беларусі, экспарт у краіны СНД мае такую структуру: 70 працэнтаў у Расію, 6 працэнтаў — на Украіну, 2-3 працэнтаў — у краіны Балты (галоўным чынам у Літву і Латвію), 10-11 працэнтаў — у астатнія краіны СНД. Што цікава, чым вышэй якасць і канкурэнтаздольнасць прадукцыі, тым больш яе экспартуюць у Расію. Напрыклад, халодзілішнікі маральнікі (амаль адзіны від прадукцыі, вытворчасць якой у мінулым годзе не знізілася, а павялічылася на 17,7 працэнта) практычна цалкам ідуць у Расію — 89,5 працэнта. На гэты ж адрас адпраўляецца 86,8 працэнта экспарту буйным суацымнікам тэлевізараў, 80,2 працэнта грузаў аўтамабіляў, 75,4 працэнта металарэзных станкоў, 72,3 працэнта трактароў. А вось кормабарачны камбайны толькі 40 працэнтаў (у 1990 годзе — 62 працэнта), што сведчыць аб іхняй нізкай якасці.

У 1992 годзе доля Расіі ў экспарте не перавышала 60 працэнтаў, а вось доля Украіны дасягнула да 25 працэнтаў. Неплачэжальнасць паддзявае гаспадары, якіх, дарэчы, і большасць іных "белых", і прыняла да "русіфікацыі" беларускага экспарту ў СНД. А невыскакая якасць беларускіх тавараў не дае ім праравацца на рынку. Прыбыткі, дзе патрабаванні ўжо амаль задовольнены.

Карацей, прысутнічае вар'янт, што "старэйшы брат" можа застацца адзіным нашым пакупніком у блізкім замежжы. Больш таго, пры непрадуманым да тэмпературнага аб'яднання грашовых сістэм можа з'явіцца так, што гэты адзіны канал збыту нашай прадукцыі раптоўна знікне. Што тады?

ЖУРНАЛІСТ ДАСЛЕДУЕ ПРАБЛЕМУ

Куды нясуць яны крыўду сваю?.. На базар!..

Яўгенія Віцёба

Не бярэце адказваць на сакраментальнае пытанне "Кому на Русі жыць хораша?". Аднак з упэўненасцю могу даць адказ, што мяжуючы з Беларуссю раёнам Расіі жыццё сёння не так ужо і дрэнна. Асабліва тым, якія знаходзяцца на самай мяжы з нашымі абласцямі.

Каб пераканацца, для прыкладу, сядзем у ранішні дзень у цэнтры, што кіруецца ў Віцебск у маленькую правільніцкую Рудню. Праз паўтары-даве гадзіны можна ўбачыць самае масавае і, бадай, самае сумнае відзішча міжнароднага гандлю на бытавым узроўні.

Тысячы віцебчан з вялікімі сумамі і рукамі вышываюцца на брудную прыватна-аўтамабільную аб'ёмную плошчу горада ў аб'ёмі пакупнікі, які ўжо чакае іх. Хлеб... Есць хлеб? Давайце сюды... Чуюцца ледзь ці не з усіх бакоў.

Тут жа пачынаюць разважваць, якія тавары, і беларускі хлеб па 200 рублёў за бухан перадаваецца ў сумкі і сеткі руднянцаў. Боханы вышываюцца з рук, падаюць на маторы і брудны асфальт, але, набыўшы крыху ніжэйшы кош, перадаваюцца па прызначэнню. Таннейшы кош і чарства хлеба двух-або трохадзіннай даўжыні.

Ніхто на гэта, як і на бруд, не звяртае ўвагі. "Імартны" хлеб ледзь не задарма забіраецца для кармлення жывёлы. Усё роўна выгана будоўлю бакам: пакупнік не плаціць за чорны бухан у сваім магазіне 250 рублёў, а прадвец, прынімаючы па курсу адзінацьдзесят рублёў, атрымлівае 1200 беларускіх "зайчыкаў".

Адна з маіх суседзяў падзялілася дабыткам мінулай пазедкі: — Вось і лічыце, ці выгана: ад мінулай пазедкі заробіла 6 тысяч расійскіх рублёў, цяпер вазу на цалевы 32 букі і 6 пакетаў малака.

Праз некалькі хвілін рознакаляровы, загрузаны пад завязку, аж луп трашчыць, натоўп віцебчан рушыў да кірмашу ў цэнтры горада. Пагардліва-здзіўлена паглядаў на гэтую калону (можна ў паўтара кіламетры) расійскі трайклер пад домам.

мясцовых улад. Радаваўся, мусіць, не трэба ўладам надрывацца, каб палепшыць жыццё сваім сусайчынікам.

Крыху разлазаныя вадзіцелі сігналілі на ўсю моц — праехаць няма як, не толькі трактары, але і прыватную частку дарогі заняла санцыянаваная жыццём шэсця. І, здаецца, да сляховой галюцынацыі гучала купальскае пытанне.

— А хто там ідзе, а хто там ідзе ў агромністай такой грамадзе? — Беларусі! — А што яны нясуць?.. Тут, у адрозненне ад пытання "Кому на Русі жыць хораша?", усё той жа Купальскі адказ: нясуць яны напаква ў свет бела сваю крыўду. Крыўду на жыццё.

На цяжкіх чак, які вымусціў іх — моладзь, пенсіянер, беспрацоўны — зарабляць вельмі такім чынам.

Прайда, сарод гэтай натоўпу німаў і тах, якіх бясаромна гандаль прадуктамі харчавання стаў пераважна і прыбыточным шляхам папаўнення кішэню.

"Джымсавыя хлопцы" ад 16 да 25 гадоў вызначаліся большай кемліваасцю і спрытам. Яны не надрываліся, цягнуць хлеб да малака. Большае выгада — марожанае. Хто меў пры сабе аўтамабільны халодзілішнік, хто выкладаў сценкі розных вясцівак ледам. Так, парцію на 30-50. Адна парція марожанага, як і хлеб, ішла за 200 расійскіх рублёў, што ў перавадзе на "зайчыкі" — 1000 або 1200. "Хадзавы" былі курсы. З кожнай мажыма займаць па 5-6 тысяч навару, карыстаўся попытам смятанай і малака, акое ў Расіі практычна ўдвая даражэйшае, чым у нас.

Увесь тавар пасля рыбынцы на базарную плошчу тут жа размясціўся на політыленавых палёхках прама на зямлі. Што ў

каго. Кілаграм макарон, гароху, баначка мянзэу ці гарчыцы, бутэлькі з півам і "Фантай", віно талачынага прыгатавання і, зразумела, гаралка. Міліцыянт лянёва аглядаў тавар, але заўваж асбіла не рабілі.

— Гэта гледзячы акая змена, — сказала адна суседка па гандлю другой. — Заўваж дук у адных збралі бутэльку гаралкі і дзве віна. Нават не ў форме былі, тычулі нейкі дакумент пад нос, кажучы: "У міліцыю па тавар прыходзіць". Ды хто пайдзе, каб лянёва штраф даць. Крыўда.

Зразумела, крыўда. Асбіла, калі застаўся без работы, калі сям'ю карміць няма чым, калі ў барабдзе з уласным сумленнем надзідаваўся пакупніцкая задума вынесці пакупка сваю крыўду, аднаўшы літр малака ці некалькі бухан ад свайго брата-беларуса. Вынесці напаква і пакупніцкі гэты набываць на зямлі другога, такога ж збяднелага народа, прынімае чак, калі да цябе падыходзіць і купіць твой тавар. А калі аднімуць?

Тут не паспачеўшыся, не ўспрошлі слябіна і не накінуўшыся, вынесці напаква і пакупніцкі ў Віцебск, што выказаў незадавальненне прамерна вялікімі сумамі ў вагоне. Табе што? — крычалі тады пакупніцкі жанчыны. — Ходзіш сабе з палачай да забараняна. І грошы за гэта плаціць... А як нам жыць?..

Адступіўшы збянтэжаны міліцыянер, не выконваў свайго абавязку та забароні вываз хлеба з горада. І не таму адступіў, што не мог выканаць службовага задання, куды там, што ў большасці сваёй "везлі напаква ў свет бела сваю крыўду" грамадзяне яго абзольдзенай краіны. І як тут крыўдзіць пакупніцкі?

Ад АўТАРА: матэрыял да друку падрыхтаваны ў першай палове красавіка. Цяпер чыны на некаторыя тавары паклічыліся і ў нас. Аднак праблема вывазу з прыгранічнага раёна хлеба, малака знікла.

Г.Віцебск — Рудня Смаленскай вобл.

ПАН-БЕЛАРУСКА

СВЯТА БЕЛАРУСАЎ СВЕТУ

У гэты дні спяўаюцца 30 гадоў з дня стварэння Беларускага таварства па сувязях з сусайчынікам за мяжой (таварства "Радзіма"). Пачатак гэтай грамадскай арганізацыі быў пакладзены выдатнымі дзеячамі Беларускай культуры, сярод якіх — Рыгор Шырма і Максім Танк.

Першыя крокі таварства "Радзіма" былі звязаны з культурна-асветнай работай сярод замежных сусайчынікаў. Па яго ініцыятыве ў 1973 годзе ў Араў-парку ў ЗША быў устаноўлены помнік Янку Купалу. За апошнія гады удалося наладзіць трынаццаць кантактаў з Беларускай грамадска-культурнай таварствам у Польшчы, Беларусі, амерыканскім аб'яднаннем, Федэрацыя рускіх-канадзійцаў, Федэрацыя культурна-асветных клубў у Аргенціне, з арганізацыямі сусайчынікаў у іншых краінах Еўропы, Амерыкі, Азіі і Афрыкі.

Сёння важным напрамкам у дзейнасці таварства "Радзіма" з'яўляецца супрацоўніцтва з замежнымі сусайчынікам, якія дапамагаюць Беларусі ў барабдзе з вынікам чарнобыльскай катастрофы. Гуманітарная дапамога ў адрас таварства рэгулярна паступае з многіх куткоў свету.

Беларускае таварства па сувязях з сусайчынікам актыўна супрацоўнічае з іншымі грамадскімі і дабрачыннымі арганізацыямі

РАДЗІМА

ЧУЖЫХ ГЕНІЯЎ?

Малавё, Шагал, Страмінскі... Гэтыя імёны вядома аматары выяўленчага мастацтва ва ўсім свеце. Ці будзе гэтакі аб іх будзіць, ва ўважэнні людзей імя іхняй радзімы — Беларусі — залежыць ад нас.

У Беларусі цэнтры анахалізацыі дачка Уладзіслава Страмінскага (1893-1952) Міка, якая прыехала з Варшавы з мэтай даследавання рэнаган перыяду жыцця свайго бацькі. За гэты годнаў уладзі яўнае імя і ў Польшчы было ўтапана ў дрыгва забяцкі, але ў Парыжы, Злучаных Штатах апошнім часам даследчыцы да таго, што нават за падобна "пад Страмінскага" плаціць тысячы дэляраў. Па тэарэтычных даследаваннях на сваю зямлю вучацца мастакі самых прашчых мастацтваў устаноў свету, асбіла адзначаючы вартасць ягонай кнігі "Тэорыя бачання".

Уладзіслаў Страмінскі нарадзіўся непадалёку ад Мінска, а памёр у Лодзі. Палакі стварыў пра яго — хоць і за апошні час — тры дакументальныя фільмы, а мы не ведаем пра яго зусім нічога.

Зрэшты, сцярджаючы, што ён лічыў сабе палякам. Але наодр ці забываў імя свайго радзімы чалавек, які ў 30-х гадах стварыў цыкл мелонкаў і назваў іх "Заходняя Беларусь". Міка Страмінская правяла сустрэчы з мастацтвазнаўцамі Беларусі, студэнтамі Беларускай акадэміі мастацтваў. Гэтыя сустрэчы хоць трохі разгартвалі перад намі спалону вакол сусветнае вядомае зямляка.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

КАНЦЭРТ БЕЛАРУСКІХ ПАЛЯКАЎ

На сцэне Маладзечанскага вучылішча будзённай № 21 выступілі з канцэртам удзельнікі народнага ансамбля Саюза палякаў Беларусі ў Гродне.

Праграму канцэрта складалі класічныя творы польскіх кампазітараў, польскія народныя песні і вальсы-харэаграфічныя кампазіцыі.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

ЭХ, ДАРОГІ...

І зноў мы бачым на дарогах не толькі пясок і ямы. Усюды адчуваецца людское гравітацыйнае аўтамагістралямі. Размова ідзе не толькі пра гарадскія вуліцы, але і пра дарогі за гарадамі. Дарожнік-аўто іх не выратуюць ніякіх крадзяў: напрыклад, бітум падазражае ў 25 тысяч разоў. Паўстае пытанне не столькі аб рамоне ці будаўніцтве новых аўтадарог, колькі аб захаванні старых.

Вера ГРАКОВІЧ, Фота Жанны Магравай.

Сёння на канцы красавіка была прызначана акцыя, мэта якой ачысціць нашы плошчы, вуліцы і паркі ад бруду. Справа гэта, безумоўна, добрая, але ці не лепш заўсёды памятаць прымаць чыста не там, дзе матуць, а там, дзе не смеіцца?

Чым, бабуйка, гандлюеш?

Не так даўно давалася быць сведкай такога эпізоду. Я сам жа вельміка ва Уручы магазіне — двухпавярховае ўніверсам "Першмайскі", як заўсёды, жва-

Самаробная маргшышка, якая бескалупотна смяецца

Уладзімір МІХНО

Капалі катлаван і не заўважалі буслянкі... Калі ж убачылі маленькіх буслянкі, якіх бездапаможна махалі ў гняздо слабымі яшчэ крылыцамі, было позна — вакол шпарка ішло будаўніцтва. Дый не аднаго ж было грандыёзным праектаў і панаў дзеля нейкага там буслянца гнязда. Смесна. Паны, графікі, тэрміны... І ўсё ж пачынальнік будаўніцтва пайшоў на кампраміс з буслямі, загадаў не пацаць гнязда, пакуль не ўзнімуцца ды не палітучы буслянкі на свой хлеб.

Праз колькі год на месцы былой буслянкі вырастае. Лукомская ДРЭС, якая зараз, у часы няпэўнага эканамічнага ўзаемін — сапраўдны энергетычны знаходка для нашай беларускай дзяржавы.

Дзіва, я працяваў на Чашнічыне ў свой час, але легенды пра буслоў не чуў. Упершыню пачуў толькі зараз, ля "гелера" прыгожыя, якіх і пазіцыянаўшы шырыня маюцца. Якая там галера, проста малюнкам і прыгожым сцяна маленькага пакойчыка, дзе размяшчаецца падлеткавы клуб "Пунсовыя ветразі". Малюнкам пра буслоў сямікласніка Пруднікава Андрэя з першай Новадзвінскай школы выгана вызначэнне на агугным фоне не столькі архаічна фарбуй, колькі багачэнне фантазіі і мастацтва выканання.

Улетку, восьмага ліпеня, "Пунсовыя ветразі" адзначылі свой дзень нараджэння. Тры гады — многа ці мала? А гэта з ягона боку паглядзець. Тым гады яшчэ не хатла, каб заіцца сабе сярбур па ўсёй рэспубліцы. Хаця былі ўжо спробы. Вось не так даўно ездзілі ў Віцебск, у гэты дзень падлеткавага клуба "Зорыка", аэрачакі прыехалі сваіх "равеснікаў з Палачы". "Кропля ў моры" — лічыць Галіна Вячаслава-Булкіна, педагог-аганагатаар. Кіраўнік "Пунсовыя ветразі" Галіна Вячаслава-Булкіна марыць пра злеткі абласні, рэспубліканскіх, вельмі тах "жэкацкіх" клубу. Марыць не для

славы ці пампезнасці, а проста, каб ведаць, што яны не адны ў гэтым свеце, каб не адчуваць сябе наводзіць.

Згэтом "трох няпоўных гадоў хатла, каб падлеткі з вуліцы, чам "жэкацкі" клуб, каб сабе сярбур, рэальным, моцным калектывам. А гэта, паверце, не так мала і не за адзін дзень робіцца. У "Пунсовыя ветразі" не толькі малюць, тут мастацтва чужойныя мяккія, шчыры. Вуль тая самаробная маргшышка, якая бескалупотна смяецца, з каміфікацыяй уладкаваўшыся на яворчыцы пад стол, даў да 6 фору лобому фабрычнага выбару звароту, вытрымала б канкурэнцыю на любым рынку тавараў. Але яна не спадзеіцца залазіць з рынак, каб кінуча з галавою ў яворчы, бо ўсёшчы яе патрэбна вярнуць тут, дзе яна. Бо яна — такі ж раўнапраўны член клуба, як і кот Малы, сапраўдны, жыўці кот, які жыве тут, у клубе. Кот — любімеца публікі! А "публіка" — больш за сотню новадзвінскіх падлеткаў, якія знайшлі тут не проста прытулак, а месца — і сваё прызначэнне. Ды была б не воля, Галіна Вячаслава-Булкіна завяла б тут цэлы дзеньдзень. Кватэра не дазваляе. Дзея невялікай пакойчыка, калідор. Справа гуляючы ў таніс,

проста сядзячы на лавачцы, трыба ж недзе мець рэзідэнцыю для канфідэнцыйна-размовы! Злева жыццё маргшышка і кот, жыццё і апітэрыяда, і гурток рытміка, жыццё і дыскацкі. Уздымаецца тут па выхадных ладзкіх сапраўдных дыскацкі — сляхоўка "метал", танчы пад мітуслівым святлямоўцам. Зусім як у людзей. Вось толькі не пазайдзюцца ніякім-сям, што жыццё на паверх вышэй.

Па ўсім адца, "жэкацкія" падлеткавыя клубы, асбіла тым з іх, якія працуюць не дзеля "галачкі" ў справядзям, настая чым вынісць з жылога фонду і, як гэта зараз не цяжка, шукаць для іх памішанні, абсталяванне, шукаць прафесійных кіраўнікоў гуртоў, а то і псіхалагаў, сацыялагаў, шукаць, пакуль не позна, пачынаючы пагаворкі: "Скупы дэякія плошчы, а дурны дэякія ходзіць".

Зрэшты, далёка хадзіць, думаецца, і не трэба. А што, калі — у гарадскі Палац культуры і тэхнікі. Зусім жа побач. Палац культуры, паводле слоў дырэктара Зеліны Андрэяны Мельнік, багата чым абавязаны будаўніцтвам уладкаваўшыся на яворчыцы пад стол, даў да 6 фору лобому фабрычнага выбару звароту, вытрымала б канкурэнцыю на любым рынку тавараў. Але яна не спадзеіцца залазіць з рынак, каб кінуча з галавою ў яворчы, бо ўсёшчы яе патрэбна вярнуць тут, дзе яна. Бо яна — такі ж раўнапраўны член клуба, як і кот Малы, сапраўдны, жыўці кот, які жыве тут, у клубе. Кот — любімеца публікі! А "публіка" — больш за сотню новадзвінскіх падлеткаў, якія знайшлі тут не проста прытулак, а месца — і сваё прызначэнне. Ды была б не воля, Галіна Вячаслава-Булкіна завяла б тут цэлы дзеньдзень. Кватэра не дазваляе. Дзея невялікай пакойчыка, калідор. Справа гуляючы ў таніс,

Зрэшты, далёка хадзіць, думаецца, і не трэба. А што, калі — у гарадскі Палац культуры і тэхнікі. Зусім жа побач. Палац культуры, паводле слоў дырэктара Зеліны Андрэяны Мельнік, багата чым абавязаны будаўніцтвам уладкаваўшыся на яворчыцы пад стол, даў да 6 фору лобому фабрычнага выбару звароту, вытрымала б канкурэнцыю на любым рынку тавараў. Але яна не спадзеіцца залазіць з рынак, каб кінуча з галавою ў яворчы, бо ўсёшчы яе патрэбна вярнуць тут, дзе яна. Бо яна — такі ж раўнапраўны член клуба, як і кот Малы, сапраўдны, жыўці кот, які жыве тут, у клубе. Кот — любімеца публікі! А "публіка" — больш за сотню новадзвінскіх падлеткаў, якія знайшлі тут не проста прытулак, а месца — і сваё прызначэнне. Ды была б не воля, Галіна Вячаслава-Булкіна завяла б тут цэлы дзеньдзень. Кватэра не дазваляе. Дзея невялікай пакойчыка, калідор. Справа гуляючы ў таніс,

Зрэшты, далёка хадзіць, думаецца, і не трэба. А што, калі — у гарадскі Палац культуры і тэхнікі. Зусім жа побач. Палац культуры, паводле слоў дырэктара Зеліны Андрэяны Мельнік, багата чым абавязаны будаўніцтвам уладкаваўшыся на яворчыцы пад стол, даў да 6 фору лобому фабрычнага выбару звароту, вытрымала б канкурэнцыю на любым рынку тавараў. Але яна не спадзеіцца залазіць з рынак, каб кінуча з галавою ў яворчы, бо ўсёшчы яе патрэбна вярнуць тут, дзе яна. Бо яна — такі ж раўнапраўны член клуба, як і кот Малы, сапраўдны, жыўці кот, які жыве тут, у клубе. Кот — любімеца публікі! А "публіка" — больш за сотню новадзвінскіх падлеткаў, якія знайшлі тут не проста прытулак, а месца — і сваё прызначэнне. Ды была б не воля, Галіна Вячаслава-Булкіна завяла б тут цэлы дзеньдзень. Кватэра не дазваляе. Дзея невялікай пакойчыка, калідор. Справа гуляючы ў таніс,

Зрэшты, далёка хадзіць, думаецца, і не трэба. А што, калі — у гарадскі Палац культуры і тэхнікі. Зусім жа побач. Палац культуры, паводле слоў дырэктара Зеліны Андрэяны Мельнік, багата чым абавязаны будаўніцтвам уладкаваўшыся на яворчыцы пад стол, даў да 6 фору лобому фабрычнага выбару звароту, вытрымала б канкурэнцыю на любым рынку тавараў. Але яна не спадзеіцца залазіць з рынак, каб кінуча з галавою ў яворчы, бо ўсёшчы яе патрэбна вярнуць тут, дзе яна. Бо яна — такі ж раўнапраўны член клуба, як і кот Малы, сапраўдны, жыўці кот, які жыве тут, у клубе. Кот — любімеца публікі! А "публіка" — больш за сотню новадзвінскіх падлеткаў, якія знайшлі тут не проста прытулак, а месца — і сваё прызначэнне. Ды была б не воля, Галіна Вячаслава-Булкіна завяла б тут цэлы дзеньдзень. Кватэра не дазваляе. Дзея невялікай пакойчыка, калідор. Справа гуляючы ў таніс,

Зрэшты, далёка хадзіць, думаецца, і не трэба. А што, калі — у гарадскі Палац культуры і тэхнікі. Зусім жа побач. Палац культуры, паводле слоў дырэктара Зеліны Андрэяны Мельнік, багата чым абавязаны будаўніцтвам уладкаваўшыся на яворчыцы пад стол, даў да 6 фору лобому фабрычнага выбару звароту, вытрымала б канкурэнцыю на любым рынку тавараў. Але яна не спадзеіцца залазіць з рынак, каб кінуча з галавою ў яворчы, бо ўсёшчы яе патрэбна вярнуць тут, дзе яна. Бо яна — такі ж раўнапраўны член клуба, як і кот Малы, сапраўдны, жыўці кот, які жыве тут, у клубе. Кот — любімеца публікі! А "публіка" — больш за сотню новадзвінскіх падлеткаў, якія знайшлі тут не проста прытулак, а месца — і сваё прызначэнне. Ды была б не воля, Галіна Вячаслава-Булкіна завяла б тут цэлы дзеньдзень. Кватэра не дазваляе. Дзея невялікай пакойчыка, калідор. Справа гуляючы ў таніс,

Зрэшты, далёка хадзіць, думаецца, і не трэба. А што, калі — у гарадскі Палац культуры і тэхнікі. Зусім жа побач. Палац культуры, паводле слоў дырэктара Зеліны Андрэяны Мельнік, багата чым абавязаны будаўніцтвам уладкаваўшыся на яворчыцы пад стол, даў да 6 фору лобому фабрычнага выбару звароту, вытрымала б канкурэнцыю на любым рынку тавараў. Але яна не спадзеіцца залазі

СПОРТ

Чарговая змена лідэраў

Апошні тур футбольнага чэмпіянату Беларусі, які праходзіў у апошні дзень красавіка, зноў пачаў месці лідэраў турнірнай табліцы. Мінскае "Дынама" згуляла ўнічыю ў Віцебску з "Кіям" — 0:0. А "Дынама-93" не ўспіла перамогі дома над "Беларуччым" — 1:0. З такім жа лікам "Німан" пераіграў у Гродна "Будуўнік". А вось беларускі "Шынік" здолеў забіць безадказны мяч у гасцяў у мінскага "Тарпеда". Магілёўскі "Дняпро" перамог футбольны клуб "Маладзечна" з лікам 2:1. Азіяцкае буйное перамогу ў турніры атрымаў "Фандок" над літоўскім "Літэксам" — 4:0. З лікам 2:0 брацкае "Дынама" выйграла дома ў "Шахцёра". Унічыю — 1:1 — згулялі магілёўскае "Тарпеда" і "Гомсельмаш".

Сёння пачынаецца чарговая 22-гі тур. У "Дынама-93" — выпрабаванне на сталасці матчам з "Дняпром". А мінскае "Дынама" гуляе за ігра "Дынама" брацім. "Кію" таксама будзе няпростай атрымаць перамогу над "Фандокам", хаця і ён таксама гуляе дома. Так што табліца зноў можа значна змяніцца.

А пачынаюць у іграх чарговую змену лідэраў у чэмпіянаце Беларусі (да 16 гульцоў) выступаюць у чэмпіянаце Еўропы на футболе. У групавым турніры нашы хлопцы пераіграюць раўнасілка з іспанцамі (1:1), згуляюць унічыю з камандай Албаніі (1:1). Аўстрыя (1:1), на пенальці — 5:4 і завяршае перамогу месца. А ў чарговым турніры 3 мая нашы

нечакана прайграў зборнай Даніі з лікам 1:3.

	Г	В	Н	П	М	А
Дынама-93	21	15	5	1	35	35
Дынама Мн	21	15	4	2	51	34
Кію	21	13	3	3	28	31
Дняпро	21	12	5	4	32	29
Маладзечна	21	10	4	7	35	24
Фандок	21	9	4	8	21	22
Тарпеда Мн	21	9	5	5	13	22
Шынік	21	9	2	10	28	20
Дынама Бр	21	8	8	7	15	17
Німан	21	8	5	10	22	17
Гомсельмаш	21	8	3	12	29	15
Шахцёр	21	4	7	10	16	15
Верхні	21	4	6	11	14	14
Тарпеда Мг	21	3	8	10	12	14
Літэкс	21	3	8	10	12	14
Будуўнік	21	3	4	14	11	10

Закончыў баскетбольны чэмпіянат Беларусі. Чэмпіёнам стаў другі склад мінскага "РТИ", які значна перамог у фінале "РТИ-1". На трэцім месцы фінішаваў сталічны "Атлантас", які перамог у фінале "Атлантас-2". У чэмпіянаце Беларусі (да 16 гадоў) перамогу атрымаў "Шахцёр" з лікам 2:0. У чэмпіянаце Беларусі (да 16 гадоў) перамогу атрымаў "Шахцёр" з лікам 2:0. У чэмпіянаце Беларусі (да 16 гадоў) перамогу атрымаў "Шахцёр" з лікам 2:0.

Мікола АЛТУХОЎ

НАШ ТРАНСПАРТ

Нам трэба ў тэрмін на працу з'явіцца, але, як з'явіцца, аўтобуса не дачакацца, трамвай не мігаве здалёк...

Павісла над намі пагроза, лідэры над галоўнымі часамі. Наш транспорт не толькі падвоззіць, але і падвоззіць нас.

Рўген ПУЧОЎ.

ГАРЧЫЧНІК

Дысертацыя

Гумарэска

— Дарагая цётка Ліза! Павішчуй мяне, я выходжу замуж. Яго завуць Алег. Яму 25 гадоў, і я яго вельмі кажу. Ён — аспірант, піша дысертацыю. Мы вельмі шчаслівыя! Цалую.

— Ало, Катя! Гэта Лена гаворыць. Прабач, калі ласка, але сёння мы не прыездзем. Ну і што, што нікуды не ходзім. Ты ж выдатна ведаеш, што Алег піша дысертацыю, а мне ехаць адной у гасці няёмка.

— Не, мама, каласка мы паставілі ў сталовую. У спаленні Алег, піша дысертацыю, а Дзімка ўвесь час плача і яму перашкаджае.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дзіма, я калі разор табе казала, каб ты не прыводзіў да нас сваё сямейства. Яны перашкаджаюць бацьку пісаць дысертацыю.

— Дарагі сыночкі! Я вельмі рада, што ты добра служыш. За нас не хвалюйся. У нас усё па-старому. Бацька піша дысертацыю, а я — на працоце і па гаспадарцы. Бацька шле табе прытантанне.

— Алег, а тут спіс склаў, каго трэба запраціць на твае пяцідзясяцігоддзе. Вось толькі не ведаю, ці заваць Серафіма Кузьміча, бо ты яго хочаш мець апагантам.

— Ты ўжо чуў? Шкада, добры быў чалавек. Кажуць дысертацыю закончыў.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

Малюнк Л. РАЗЛАДАВА.

Іван Сянюк (Україна)

Лаканізмы

У рамане было рашынальнае зерне, але яно трапіла ў пышныя грунты. Для таго, каб пераканана, як мы мала ведаем, неабходна доўга і настойліва вучыцца. У любых трохвугольніках сямейнае кола не ўспывае. Калі іграюць на нервах, забываюць пра пачуццё такту.

Пераклад М.Базарэвіч.

Алесь МАКОЎСКИ

Адкуль грэх?

Гумарэска

— Калі ты да мяне прыходзіш, дык і я больш грэшна хваць не буду... Жонка ледзь не душыць мяне ў адбывах.

— Роднёнка, каханьнічка, — кажу, — дай мне, прапашу аванс. Але больш не буду, слова даю!

Дзіна, нічога не гаворыць, не сварыцца, ласкавае тавар. Не ўцяжым, у чым тут справа.

— Кветка ты мая, рыбка залатая, ласкавае, — хачу абняць і я жонку. — Якая ты сёння прыгожая!

Дай я цябе пацалую... Ну вось пацалую... Ой, ёй-ёй. Чаго ж ты, дурніца, за нос збавіш кусяцца.

Пачакай, але дзе гэта я знаходзіў? Карчы нейкія, крапіва, асёт калючы. А гэта хто? Сабак! Ах каб ты здох. Дык гэта я з табой чапавася.

Яшчэ і гырчыць на мяне, брыдота. Пачкай, вост стану на ногі.

— Дарагі сыночкі! Я вельмі рада, што ты добра служыш. За нас не хвалюйся. У нас усё па-старому. Бацька піша дысертацыю, а я — на працоце і па гаспадарцы. Бацька шле табе прытантанне.

— Алег, а тут спіс склаў, каго трэба запраціць на твае пяцідзясяцігоддзе. Вось толькі не ведаю, ці заваць Серафіма Кузьміча, бо ты яго хочаш мець апагантам.

— Ты ўжо чуў? Шкада, добры быў чалавек. Кажуць дысертацыю закончыў.

— Дарагі сыночкі! Я вельмі рада, што ты добра служыш. За нас не хвалюйся. У нас усё па-старому. Бацька піша дысертацыю, а я — на працоце і па гаспадарцы. Бацька шле табе прытантанне.

— Алег, а тут спіс склаў, каго трэба запраціць на твае пяцідзясяцігоддзе. Вось толькі не ведаю, ці заваць Серафіма Кузьміча, бо ты яго хочаш мець апагантам.

— Ты ўжо чуў? Шкада, добры быў чалавек. Кажуць дысертацыю закончыў.

— Дарагі сыночкі! Я вельмі рада, што ты добра служыш. За нас не хвалюйся. У нас усё па-старому. Бацька піша дысертацыю, а я — на працоце і па гаспадарцы. Бацька шле табе прытантанне.

— Алег, а тут спіс склаў, каго трэба запраціць на твае пяцідзясяцігоддзе. Вось толькі не ведаю, ці заваць Серафіма Кузьміча, бо ты яго хочаш мець апагантам.

— Ты ўжо чуў? Шкада, добры быў чалавек. Кажуць дысертацыю закончыў.

— Дарагі сыночкі! Я вельмі рада, што ты добра служыш. За нас не хвалюйся. У нас усё па-старому. Бацька піша дысертацыю, а я — на працоце і па гаспадарцы. Бацька шле табе прытантанне.

— Алег, а тут спіс склаў, каго трэба запраціць на твае пяцідзясяцігоддзе. Вось толькі не ведаю, ці заваць Серафіма Кузьміча, бо ты яго хочаш мець апагантам.

— Ты ўжо чуў? Шкада, добры быў чалавек. Кажуць дысертацыю закончыў.

— Дарагі сыночкі! Я вельмі рада, што ты добра служыш. За нас не хвалюйся. У нас усё па-старому. Бацька піша дысертацыю, а я — на працоце і па гаспадарцы. Бацька шле табе прытантанне.

— Алег, а тут спіс склаў, каго трэба запраціць на твае пяцідзясяцігоддзе. Вось толькі не ведаю, ці заваць Серафіма Кузьміча, бо ты яго хочаш мець апагантам.

— Ты ўжо чуў? Шкада, добры быў чалавек. Кажуць дысертацыю закончыў.

— Дарагі сыночкі! Я вельмі рада, што ты добра служыш. За нас не хвалюйся. У нас усё па-старому. Бацька піша дысертацыю, а я — на працоце і па гаспадарцы. Бацька шле табе прытантанне.

— Алег, а тут спіс склаў, каго трэба запраціць на твае пяцідзясяцігоддзе. Вось толькі не ведаю, ці заваць Серафіма Кузьміча, бо ты яго хочаш мець апагантам.

— Ты ўжо чуў? Шкада, добры быў чалавек. Кажуць дысертацыю закончыў.

ХАТНІ ЭКРАН

■ 5, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Рэпартажы.
8.10. Пад кулямал Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Піль халіла на жары.
8.35. Фільм-кажарт.
9.00. "Семінашчы імгненні востны", 6-я серыя.
10.20. Да 60-гадовага вызвалення Беларусі.
10.25. "Дзесяцілітні лясны стагоддзе".
10.30. "Пранкі, Божа, хмары".
10.35. Навіны.
10.40. Тэлекуб "Пашук".
10.45. Абласныя навіны (Гродна).
10.50. Навіны 61-61-сі.
10.55. Значнае маё пісьмо...
11.00. Гаспадары.
11.05. Дэлевае размова.
11.10. Піль халіла на жары.
11.15. "Піль халіла на жары".
11.20. "Піль халіла на жары".
11.25. "Піль халіла на жары".
11